

TEMEL BİR İNSAN HAKKI: KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI

Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir.

Bugün devlet kurumları, üniversiteler, yerel yönetimler veya özel kuruluşlar, yürüttükleri faaliyetler kapsamında, çok sayıda kişiye ait çeşitli bilgilere ulaşabilmektedir. Bu bilgiler, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelere bağlı olarak kolaylıkla işlenebilmekte ve paylaşılabilir. Bu bilgiler arasında kişisel veriler de yer almakta ve bu durum, verilerin korunması ihtiyacını gündeme getirmektedir. Bireyin özellikle kimlik, iletişim, sağlık ve mali bilgileri, dini inancı, siyasi görüşü vb. kişisel verilerinin mahremiyetini korumak büyük önem arz etmektedir.

Kişilerin özel hayatının gizliliğini sağlayabilmek amacıyla üçüncü kişilerin eline geçmesinde sakınca bulunan verilerinin hukuken korunması gereklidir. Kişisel veriler, bireyin sahip olduğu "Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması Hakkı" kapsamında anayasa ile güvence altına alınmaktadır. Bir diğer ifadeyle herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bu verilerin düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve belirli amaç/amaçlar doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir.

Ülkemizde, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemek için 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) 7 Nisan 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi, kişisel veridir

Kişisel veri; bireyin şahsi, mesleki ve ailevi özelliklerini gösteren, bireyi diğer bireylerden ayırmaya ve bireyin niteliklerini ortaya koymaya elverişli her türlü bilgidir. Kanunda kişisel veri; "kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi" şeklinde tanımlanmıştır. Bu bilgiler, belli bir kimsenin; kimliği, etnik kökeni, fiziksel özellikleri, sağlık, eğitim, istihdam durumu, ayakkabı numarası, cinsel yaşamı, aile hayatı, başkaları ile haberleşme, ikamet adresi, kredi kartı bilgisi, kişisel düşünce ve inançları, dernek, vakıf ya da sendika üyelikleri, alışveriş alışkanlıkları vb. birçok hususu kapsamaktadır.

Bazı Kişisel Veriler, Daha Hassas Veri Olarak Değerlendirilmektedir

Kişinin; ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlık durumu, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri, onun özel nitelikli kişisel veridir. Aşağıda yer alan şekilde aktarıldığı gibi en dıştan merkeze doğru gidildikçe bazı kişisel veri kategorilerinde hassasiyetin arttığı, koruma tedbirlerinin sıkılaştırıldığı ve ihlali halinde verilecek cezaların ağırlaştırıldığı görülmektedir. Bu açıdan bireyin korunmaya en çok muhtaç olduğu veri kategorisi, sağlık ve cinsel hayatına ilişkin verilerdir.

Paylaşırken İyi Düşünmek ve Dikkatli Olmak Gerekıyor

Kişisel verilere ilişkin suçlar, TCK'nın "Özel Hayata ve Hayatın Gizli Alanına İlişkin Suçlar" bölümü içerisinde ele alınmaktadır. Hukuka aykırı olarak kişisel verileri kaydeden kimseye, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilmektedir. Kişisel verinin; kişilerin siyasi, felsefi veya dini görüşlerine, ırkı kökenlerine, hukuka aykırı olarak ahlaki eğilimlerine, cinsel yaşamlarına, sağlık durumlarına veya sendikal bağlantılarına ilişkin olması durumunda, birinci fıkra uyarınca verilecek ceza yarı oranında artırılmaktadır.

Kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına veren, yayan veya ele geçiren kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaktadır. Bu suçların kamu görevlisi tarafından ve görevinin verdiği yetki kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi halinde verilecek ceza yarı oranında artırılmaktadır.

Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) kişisel verilerin güvenliği hususuna azami derecede hassasiyet göstermektedir. Eğitim-öğretim, araştırma ve toplumsal katkı başta olmak üzere tüm faaliyetler kapsamında; öğrenciler, akademik ve idari personel ile Üniversitemiz ile ilişkili gerçek kişilere ait her türlü kişisel verinin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na (KVKK) uygun olarak işlenmesi ve muhafaza edilmesine büyük önem verilmektedir.

